

Drevokaz slzivý (*Serpula lacrymans*)

Ide o najnebezpečnejšieho škodcu dreva v našich zemepisných šírkach. Začiatky sú nenápadné: na dreve sa najprv objavujú belavé vatovité vlákna povrchového mycélia, neskôr plodnice, ktoré svojím tvarom a tuhosťou trochu pripomínajú truhličky. Na rozdiel od nich však majú sýtooranžovú až hnedočervenú farbu a často (nie vždy) biele okraje. Podhubie drevokazu rozkladá celulózu, ktorá je v dreve, a drevo sa začne rozpadáť do charakteristických kockovitých útvarov. Od povrchu postupuje rozklad rýchlo v celom profile napadnutého prvku a končí sa úplnou deštrukciou.

Nebezpečenstvo drevokazu je hneď v niekoľkých jeho vlastnostiach. Predovšetkým je nenáročný na teplotu a vlhkosť: stačia mu teploty v rozmedzí 3 až 26 °C a vlhkosť dreva 18 až 20 %. Ďalšie riziko predstavuje rýchlosť šírenia (až 1 cm za deň) a predovšetkým schopnosť skryto prerastať napríklad aj murivo do značných vzdialeností. Vďaka tomu napáda hlavne drevené prvky konštrukcie budov. Veľmi mu chutia podlahy a stropy. Menej ohrozuje strešné konštrukcie – aspoň pokiaľ do nich nezateká a priestory na povale sa dostatočne vetrajú. Drevokaz má ešte ďalšiu nepríjemnú vlastnosť – vie, ako si poradiť s prechodným nedostatkom vody. Vytvorí zvláštne zväzky vlákien, ktoré prerastú k zdroju vlhkosti, niekedy aj dosť vzdialenému. Ak sa raz uchytia, nemusia už na ich likvidáciu stačiť iba jednoduché zníženie vlhkosti.

Pri drevokaze je veľmi nepríjemné a typické, že najradšej pôsobí na skrytých miestach. Preto treba robiť pravidelné a veľmi dôkladné obhliadky rizikových miest, najlepšie spolu s odborníkom. Dôkladná prehliadka by mala byť pravidlom aj pri kúpe staršej nehnuteľnosti. Prítomnosť drevokazu je závažným dôvodom na odstúpenie od kúpy alebo aspoň na výrazné zníženie ceny (náklady na prípadnú sanáciu budú vysoké).

Základnou podmienkou prevencie proti drevokazu je udržanie vlhkosti pod hranicou 18 percent. To predpokladá nedovoliť vode, aby zatekala do konštrukcie, a to predovšetkým dostatočnou a správnu údržbou striech, odkvapov a vodovodnej či kanalizačnej inštalácie. Drevokaz často sídli tam, kde trámy priamo doliehajú na maltu a kde sa kondenzuje vlhkosť z muriva.

Boj proti vlhkosti sa začína už v štádiu projektovej prípravy. Detaily stavby sa musia navrhnuť tak, aby sa zabezpečil prístup vzduchu do všetkých priestorov a aby nevznikali podmienky na kondenzáciu vzdušnej vlhkosti. To platí najmä pre zvyčajne neprístupné priestory medzi podlahou a stropom nižšieho poschodia (konštrukčná ochrana dreva). Dôležité je aj časté vetranie. Aj preto neobývané stavby napádajú huby oveľa častejšie.

Obvyklým problémom posledných rokov sú zle navrhnuté obytné podkrovia. Tu býva medzi strechou a tepelnoizolačnými vrstvami (väčšinou sadrokartónovými doskami) nevetraný priestor so zvýšenou vlhkosťou, ktorý je pre škodcov dreva rajom na zemi. Vzhľadom na neprístupnosť týchto miest sa na katastrofálny stav strešnej konštrukcie zvyčajne príde až vtedy, keď je už neskoro.

Prevencia zakazuje používať vlhký materiál alebo drevo so zvyškami kôry či lyka. Vyšším stupňom prevencie je chemická konzervácia drevených prvkov pred ich začlenením do stavby. Vyžaduje si zvýšené náklady, je však nevyhnutná tam, kde hrozí vyššia vlhkosť. Často sa kombinuje aj s ochranou proti drevokaznému hmyzu, niekedy tiež so zníženou horľavosťou dreva. Všeobecne platí, že prvkov konštrukčnej ochrany má byť čo najviac (nevýžadujú dodatočné náklady, majú výraznejší účinok, nehrozí riziko ekologických alebo zdravotných následkov) a chemickej ochrany čo najmenej – iba na ohrozených miestach, v hotových stavbách alebo v napadnutých objektoch.

Forensic Applications, Inc.

Zdroj:

<http://mojdom.zoznam.sk/cl/10132/98099/Drevokaz--cervotoc--fuzac---spol->

http://dqfm-ev.de/www/img/img_pdj/2004/serpula_lacrymans.jpg

<http://forensic-applications.com/moulds/mouldphotos/rot2.jpg>

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/71/Hausschwamm.jpg>

http://content7.eol.org/content/2009/07/24/05/05323_large.jpg

http://www.climacure.com/images/stories/milj_rota_pa_planka_500p.jpg

http://www.holzfragen.de/bilder/hausschwamm_feuchte_7.gif

<http://www.timberwise.co.uk/wp-content/uploads/2010/06/true-dry-rot-may-2010-001.jpg>